

МИЦЕН

У ЗЕМЉИ ПАТУЛЈАКА

12

ОЗБИЈНО, ЗАШТО НЕ У ПАНТЕРА?

ПАНТЕР? МИСЛИШ?

ПАНТЕР ЈЕ ОНА ЦРНА, ВЕЛИКА ЗВЕР, ЗАР НЕ?

ТАЧНО! СА ОГРОМНИМ ШАПАМА И... НЕПРИЈАТНОМ НАРАВИ!

РАЗУМЕ СЕ, АКО НИСИ У СТАЊУ ДА МЕ...

ШТА? ЈА ДА НЕ МОГУ? ЈА СВЕ МОГУ!

ЛАКШЕ, КРАЈУ! ЈЕДАН ВЕЛИКИ ПАНТЕР ЗНАЧИ БЕ ПРОПАСТ НАС ПИТОМИХ СТВОРЕЊА!

ПА... АКО НЕ МОЖЕШ...

СВЕ МИ СЕ ЧИНИ ДА СЕ ИЗА ТВОЈЕ ЖЕЉЕ ДА ТЕ ПРЕТВОРИМ У ПАНТЕРА КРИЈЕ НЕШТО!

ЧИМ ТЕ ПРЕТВОРИМ У ПАНТЕРА ТИ БЕШ СКОЧИТИ НА МЕНЕ И ОТЕТИ МИ ЦИПЕЛУ!

ОНО... ИСКРЕНО ДА КАЖЕМ... ТАКО НЕШТО САМ МИСЛИО!

ПРЕВАРАНТ СИ ТИ! САД НАПРЕД У МОЈ ДВОР... ТАМО КУ ДОНЕТИ ОДЛУКУ!

ЗБОГОМ! И ЖЕЛИМ ТИ СРЕЋУ... АЛ' МРКА КАПА...

ХВАЛА ТИ!

МОЈА ЛИЧНА КРАЉЕВСКА ПАЛАТА... ЗАЧАРАНА ПЛАНИНА ГОРАРТИ!

ПА НЕ ЛИЦИ МНОГО НА ПАЛАТУ!

САМО СПОЉА! ГЛЕДАЈ! ОТВОРИ СЕ ГОРАРТЕ!

КО ГОВОРИ?

ЈА, КРАЈУ ЛИЧНО!

УБИ, КРАЈУ! СРЕЋНИ СМО ШТО МОЖЕМО ДА ТИ ЗАЖЕЛИМО СРЕЋАН ПОВРАТАК!

ОВО ЈЕ ПРВИ ПУТ ШТО ЧУЈЕМ ПЛАНИНУ ДА ГОВОРИ... И ТО ТАКО ОТМЕНО!

УБИ, КРАЈУ, ГИЛХУЛИ...

НАЈПРЕ ТИ, МОМЦЕ!

ДОБРО... А КАКО КУ ОДАВДЕ ИЗИКИ?

НЕ БЕРИ БРИГУ! НИЈЕДАН МОЈ ГОСТ ЈОШ НИЈЕ ОДАВДЕ ИЗИШАО!

ЖИВЕО, ГИЛХУЛИ... НАШ ЛУПКИ МИЛОСТИВИ КРАЈУ!

M

есеца маја 1909 Београд је о-
свануо, преплављен плакатима
који су најављивали „епоха-
лан и историски вредан дога-
ђај“ и позивали Београђане:
„Дођите сви на Бањицу, биће-
те сведоци необичног призора. Француз
Симоне летеће на својем авиону.“ Ауто-
ри ових плаката сами су их депили по свим
јавним местима. Били су то страсни љуби-
тељи авијације и први авио-моделари: бра-
ћа Дероко, Љубиша Глишић, Константин
Петровић и Страхинја-Бане Нушић, син
славног нашег комедиографа, сви ученици
београдске Реалке. Стижу још и да по-
могу Симону као монтери његове ле-
тнице.

Био је тих и ведар мајски дан. Симоне-
ова машина стајала је спремна за велики
подвиг. Бањички плато препун је Београ-
ђана и становника из околиних села. Све
су очи упрте у Француза и у његову чу-
десну машину, мали авион једнокрилац,
сав саткан од жица, платна и дрвета, с мо-
тором од 30 коњских снага.

Најзад, пошто је мотор већ позадуго ди-
зао паклену буку, догодио се призор од
кога је свима застао дах у грудима: авион
се залетео преко поља и винуо се у ваз-
дух, па је онда, на висини од тридесетак
и више метара, направио благ заокрет. Сви
су били одушевљени. Међутим, после две
минута лета, сасвим неочекивано, авион се
неспретно спустио у једну јаругу, где се
потпуно срупао.

Па ипак, нико није био разочаран. Јер
— авион је заоста летео. Једина сенка која
беше пала на овај догађај била је неуте-
шана Симонеова жалост због изгубљене ма-
шине. Мотор, који је остао читав, купује
један Београђанин и намењује му уистину
жалосну судбину — да покрене његову
циркулар-тестеру за сечење дрва. Кажу да
је Симонеов мотор тај посао ваљано обав-
љао све до двадесетих година нашег века.

Тако се завршио први лет над Бео-
градом.

Други лет

Месец октобар 1909 године. Одевен по
моди ондашњих авијатичара, са чизама
на шпирале, кратким кожним капутом и
јахним панталонама, насмејан и ведар,
млади Рус Масљеников, доскорањњи уче-
ник Фарманове пилотске школе у Етампу,
у Француској, био је спреман да полети
на сопственој машини коју је купио у
Фармановој фабрици авиона. Младићи из
Реалке пратили су га у стопу, да би сва-
ку његову заповест одмах спровели у
дело.

Жагор окупљеног света сместа се сти-
шао кад је пилот заузео своје место. А-
вион се залетео и откинуо од земље. На
висини од преко 200 метара стао је да
кружи над Бањицом и пределом где се
данас налази игралиште „Црвене звезде“,
а где су некад биле њиве засејане кукурузом.
Тада се ређа лет за летом, све један
успелији од другог. Најзад, авион надлеће
и Теразије, с којих га поздрављају про-
лазници одушевљеним поклицима и маха-
њем руку.

Кад је слетео на бањички вис, осмехнут
и радостан због успешних летова, Масљени-
ков се зачас нашао на раменима раздрага-
ног света. Кроз густо збијену масу једва
успева да се прогуре до авијатичара онда-
шњи начелник Генералштаба српске војске
пуковник Бојовић, каснији војвода и ле-

Летња кртица НАД БЕОГРАДОМ

Први летови авиона над Београдом и Србијом враћају нас у прве деценије
овог века. То су управо године уочи великих ратова — Српско-турског, Српско-
бугарског и Првог светског рата. Иако још на периферији Европе, малени и го-
тово непознати, Београд и Србија већ тада стижу да се међу првим земљама и
градовима Европе упознају с фантастичним Димитријевим проналаском на пољу
филма, имају своје прве аутомобиле, електричне трамваје и електрично освет-
љење. А тих година, ма колико то изгледало невероватно, над Београдом се по-
јављује први авион пет месеци раније него над Паризом, колевком модерне свет-
ске авијације.

гендарни командант у годинама великог ра-
та. Он топло честита двадесетогоди-
шњем Русу и, како авион има још једно
седиште, изражава жељу да и он лети с
њим. Успева и овај лет, који ће имати ду-
бљи значај но што је обична спортска и
техничка атракција. Јер, Србија ће бити
прва земља у свету која је авион употре-

била у војне и ратне сврхе. Догодиће се
то марта 1913, приликом опсаде Скадра.

Али, вратимо се догађајима. Пошто је
интересовање за летење све више расло,
млади пилот је почео да врши прва позна-
та „ваздушна крштења“. Многобројни гра-
ђани, уз наплату улазнице, летели су први
пут авионом над Београдом, и то свега
шест година после првог лета авиона у и-
сторији светске авијације.

Масљеников је извео укупно тридесетак
летова без иједног јединог инцидента, чи-
ме је, сасвим оправдано, одушевио не само
Београд, већ и читаву Европу. Ваља рећи
да је то у оно време била права реткост.
Читава ондашња штампа писала је веома
похвално о овом подвигу младог Руса.

Трећи лет и прва жртва

До следећег лета Београд ће имати да
чека више од годину дана. У то време
двојица Југословена, Дубровчанин Михаи-
ло Мерћеп и Словенац из Горнице Едуард
Русијан, први као конструктор авиона а

други као пилот, одушевљавају Загреб
успелим летовима. Двојица пријатеља сти-
жу понуде са свих страна. Берлин, Беч,
Будимпешта, Москва, Мадрид — нуде им
сјајне услове за гостовање. Али, пилот Ру-
сијан, одушевљен југословенском идејом,
жеља да своје прве летове изведе над југо-
словенским градовима.

Тако долази децембар 1910 године. У Зе-
муну, граничној аустро-угарској вароши,
аустријски погранични и војни чиновници
подозриво гледају на специјални вагон ко-
ји треба да пређе Саву. У њему се налази
авион Мерћеп и Русијана. Испитивају ни-

кад краја. Зашто идете баш у Београд? Да
ли се ваш авион може употребити у војне
сврхе. Зашто нисте пошли у Беч и Будим-
пешту? И тако, данима, траје та иначе је-
дноставна гранична процедура. За то вре-
ме Београд, упознат с побудама младог
Словенца, с нестрпљивим и огорчењем
прати ово земунско одуговлачење.

Најзад... вагон је пуштен. Пред бео-
градском станицом, где Мерћеп и Русијан
стижу после неколико минута, чекају их
хиљаде грађана. У тренутку кад седају у
фијакер који треба да их одведе ка центру
града, група од стотинак студената Бео-
градског универзитета испреже коње и ву-
че фијакер Карађорђевог уликом. Мерћеп
је узбуђен, Русијан плаче.

За узлетити је изабран терен испод До-
њег града на Калемегдану. То је простор
испод самих бедема, где се данас налази
велики парк с капљицом Евгенија Савојског.
Био је хладан и ветровит децембарски дан,
али то није спречило Београђане да дођу
на узлетитиште. Дува кошава, ваљајући тала-
се по Дунаву и Сави. Конструктор Мерћеп

оцењује брзину ветра и забринуту врти
главом. За то време Русијан, уз помоћ
младића из Реалке, облачи своје летачко
одело, а механичари загревају мотор. Од-
некуд се јавља и прва суснежица, али у-
брзо престаје. Но, ветар је све јачи. Људи
дижу оковратнике зимских капута, поцуп-
кују по тврдој смрзнутој земљи, дувају у
прсте помодрих руку.

Тада Мерћеп прилази Русијану и савету-
је му да одложи лет. Зашто ризиковати?
Ваља сачекати боље услове...

Русијан то енергично одбија. Зар да из-
невери очекивања свеколиког овог мноштва
које је дошло да га види? Он се одлучно
пење у авион, још једном проба мотор и —
узлеће.

Једва да је његова машина претрчала три
десетак метара а већ је у ваздуху. Неопи-
сива радост види се на лицима свих. Руси-
јан је надлетео, ушће Саве у Дунав, а сад,
на висини од две стотине метара, прелеће
најпре пристаниште са старинским парним
лађама, па Карађорђеву улину и железничку
станицу. Тако стиже и до железничког
моста, до оног истог преко кога је три дана
раније стигао у Београд. Са улица му ма-
шу, али он не види те поздраве. Ветар
снажно дрма његову машину, па је по-
требна пуна концентрација. Најзад, окреће
авион и враћа се истим путем. Стигао је
већ на домак узлетитишта кад је направио су-
више оштар заокрет. Са онаквим ветром то
је било кобно. Сломљених крила, авион се
сунувратно и треснуо о земљу. Испод
здрубљене машине извукли су Русијаново
мртво тело.

Два дана касније, опраштајући се с мла-
дим авијатичарем и првим Југословеном
који је освојио небо нашег главног града,
књижевник Бранислав Нушић је изговорно
ове речи: „Је ли та твоја јуначка крв оду-
жење за дуг који си нам још раније обе-
ћао и понудио? Јеси ли хтео да твој гроб
буде залага велике југословенске љубави
коју си тако племенито гајио? Нека твоја
мајка, лепа Словенија, буде мирна за твој
гроб. Ми ћемо га чувати, јер ће нам он
бити залага за наше братске везе...“

Тако је пала прва жртва у пионирству
лета над Београдом.

Летови над Београдом се настављају. Го-
дине 1911 летео је Чех Чермак и после два
десетак летова срупао свој апарат. Идуће
године, после свршеног Балканског рата,
над Београдом је летео руски пилот Ага-
фонов, кога је српска влада била ангажова-
ла као пилота једног заплењеног турског
авиона. Он је са својим механичарем Са-
велевом, извео прави ваздушни подвиг:
Београд — Ниш — Смедереву — Београд.
При повратку, на висини од 2.000 метара,
пукла им је цев за довод бензина. Једва су
се спустили негде на простору којим да-
нас пролази Улица Франце Делера. Том
приликом авион је страдао толико да су га
расходвали. Пилот и механичар остали су
неповређени.

Најзад, последњи велики лет извео је
Словенац Видмар, који је у директном лету
Трст — Загреб — Београд слетео на Ба-
њицу и у више летова, увек пред мноштвом
света, показивао своју вештину.

Ратови су ускоро прекинули ове догађа-
је. Али, они остају записани у историји на-
ше авијације и у иначе богатој историји
Београда, који се још онда одушевљавао
великим и чудесним догађајима из области
техничког напретка.

Човеков најбољи пријатељ

Ево неколико истинитих прича о псима и о њи-
ховој љубави и оданости према људима. Испричали су
их власници ових наметлих и верних животиња, или
пак очевици њихових подвига.

Наш пас Цими лежао је испред
камнина у трпезарији и спавао, а ја сам седе-
ла у суседној соби. Није приметно да
сам у његовој близини и да

посматрам како се буди, леће
зевне и са изразом досаде освр-
ће се по соби. Наједном, очи
су му засветле: угледао је
тањирчић са чоколадним бом-
бонама који је стајао на јед-
ном ниском стоцићу.

Цими необично воли слатки-
ше, али научили смо га —
стало нас је то прилично и тру-
да и времена — да сам не сме
да се „послужим“. Искушење је

свакако било велико, јер је Цим
и ипак устао, пришао столу,
„узео“ једну бомбону зубима
и вратио се на своје место испред
камнина. Ту је дуго њу-
шкао примамљиву посласницу
држећи је између шапа, затим
је уздахнуо — тужно како ми
се учинило — и, узевши је по-
ново у уста, устао и вратио је
на тањирчић.

Три дана нигде није било
Одрпанка, нашег пса, кад је један
сусед дође да нам јави да се из
старог бунара на неком напуштеном
имању чује пригушен лакеж. Привезан за ко-
нопац, носећи цак и цепену
лампу, спустио сам се у бунар
дубок преко петнаест метара.
И заиста, нашао сам на сувом
дну Одрпанка, измршавелог,
али неозлеђеног.

Већ сам га био стрпао у цак
кад осетих како се нешто меко
очешало о моју ногу. Светлост
моје лампе открила ми је јед-
ног великог, исто тако измрша-
велог, зеца. Стрпао сам и њега
у цак и дао знак да ме извуку.
Али, кад смо већ били при вр-
ху, врећа је ударила о неку

стару греду, отворила се и зец
је исплао.

Одрпанко је халаљиво на-
ваљало на храну и воду које
сам био понео са собом. Али,
кад је утолио глад, није хтео
ни да се макне од бунара и
одбијао је да са мном пође
кући. Било нам је јасно због
чега се тако понаша и један
мој сусед спустио се у бунар
по зеца, тродневног сапатника
мог пса.

Кад је, најзад, и зец био из-
вучен из бунара, Одрпанко га
је одушевљено њушкао једно
време, а затим је без против-
љења кренуо кући.

Никад нећу заборавити Верди-
ја, мог немачког овчара. И-
ако, огроман и јак, Верди је
био стилљив и плашљив. Било
је довољно да се у кући поја-
ви каква страна особа или да
неко повиси глас, па да Верди
почне да дрхти од страха. Мо-
ја намера да од њега начиним
чуvara куће била је очигледно
осуђена на неуспех.

Једног дана, кад сам била
сама у кући, зачуо како Верди
као помаханитао гребе на спо-
редним вратима. Кад сам их от-
ворила, он је вратоломно
брзном јурнуо низ степенице
које воде у подрум. Али, за
Вердијем је ушао у кућу и не-
ки непознат човек, чији изглед
никако није уливао поверење.
Уплашила сам се. Но, пре но
што је он успео да ми руком
затвори уста, успела сам да
викнем: „Верди!“

И док сам покушавала да се
ослободим, чула сам како Вер-
ди трчи уз степенице. У иду-
ћем тренутку он се као вихор
бадио на нападача. Приближена
уза зид и дрхтећи од страха
посматрала сам како се мој
пас и нападач ваљају по поду.
Најзад, човеку је успело да се
отргне и да главом без обзира
добегне.

После неколико дана Верди
је напрасно утинуо. Ветеринар,
кога сам позвала да га мртвог
прегледа, рекао ми је да је пас
подлегао неком изванредно ја-
ком срчаном напору.

Син нашег суседа, осмогоди-
шњи дечак, одувек је желео

да има пса. И кад је, један блок
даље од нас, кућа расе кокер
шпанијел добила младе, отац
му је испунио жељу и купио
једно штене. Дечакова мајка
није била одушевљена новим
„укућанином“ и захтевала је
да псину спава у ходнику испред
кухиње.

Прве ноћи, што усталом ни
је ни чудо, псину је тужно ци-
лео све до зоре, тако да се
чуо у целом суседству. Ни сле-
дећа ноћ није суседима донела
мир. Ујутру, тек што је било
свануло, зачуо је дечаков отац
нестрпљиво гребање на у-
лазним вратима. Отворио их
је: на прагу је стајала „мајка“.
Провукавши се спретно крај
њега, ушла је у ходник, до-
хватила зубима свог потомка
за кожу на врату и, док је чо-
век збуњен стајао и гледао, у-
путила се својој кући.

Машина за писање на више језика

У Њу Џерсију, у САД, из-
рађена је машина која може
да пише на више од 50 језика.
Занимљиво је да онај који ку-
па на њој не мора познавати
те језике. Ова машина има ра-
зне улошке, који се могу ме-
њати. Постоји и модел са о-
брнутим редом знакова, за
оне језике код којих се пише
с десна налево (арапски, пер-
сиски). Претходно се напише
текст на домаћем језику, па
се онда слова замене разним
бројевима, дијагоналама, кру-
жићима, квадратима и озна-
чи се интерункција. Кад се у
машину увуче одговарајући у-
ложак, добија се „преведен“
текст.

КАКВА ЈЕ ТО ПЕТРИЈЕВА КУТИЈА?

Петријева кутија је округла
стаклена кутија у облику два
поклопаца. Мањи поклопац се
ставља доле и у њега се си-
пају отопљене хранљиве под-
логе (желатин и друго), а гор-
њи, већи поклопац служи за
заштиту хранљиве подлоге од
загађења. У Петријевином кути-
јама најлакше могу да се изо-
лују клице.

Блекмор и његова „ЛОРНА ДУН“

Око средине прошлог века, на Ковент Гардену, највећој лондонској пијаци за цвеће, воће и поврће, појавила се једна нова тезга са изванредно лепим крушкама и бресквама. Но, непуну годину после тога тезге је нестало. Сопственик није успео да продајом воћа добије чак ни десетину своте коју је уложио у одгајивање племенитих воћара.

„Тада сам морао да се вратим књижевности и напишем нов роман да бих покорио губитак око одгајивања воћа“, — објашњавао је касније свој неуспех Ричард Додрич Блекмор, овај необични баштован и књижевник, који је подједнаком љубављу волео плодове свог пера и плодове свог малог воћњака који је сам засадио и неговао.

Отац Ричарда Блекмора, сеоски свештеник из Бергшира, није спремао свога сина за књижевника, а још мање за воћара. Блекмор је студирао у Оксфорду и 1852 године постао је адвокат. Две године касније он објављује прву збирку песама, по којој се није могло ни слутити да ће њен аутор једног дана ући у историју енглеске књижевности. Неуспех прве, а затим и друге збирке, није обесхрабрио Блекмора. Он је још тада показивао задивљујућу упорност и истрајност „баштована који зна да без велике неге дрво неће да донесе сочан, мирисан и привлачан плод“.

Због тога, кад му је после свега неколико година адвокатског рада здравље толико попустило да је морао да напусти Лондон, Блекмор се одлучио да оде на село и да се тамо бави књижевношћу, воћарством и баштованлуком. У Тедингтону, где је купио мало имање, књижевник-баштован одушељено се предао писању романа и одгајивању поврћа и воћа. Тешко је рећи које је од та два занимања више волео. Многи Блекморови биографи тврде да је књижевност „често била жртва воћарству и да је песник у Блекмору морао да се жртвује да би воћар могао да одржава свој воћњак“.

Године 1864 Блекмор објављује „Клару Воан“, свој први роман. Критичари су одмах запазили вредност романа, мада он код читалачке публике није имао много успеха. Слично је прошао и „Кредок Ноуел“. А тада је, изненада, Блекмор постао славан. Славу му је донела „Лорна Дун“ — „романса из Ексмуре“ како ју је Блекмор назвао — романтична историја о одметницима Дунзима, њиховој заробљеници Лорни и њеном спасиоцу, слободном сељаку Пону Риду. Радња „Лорне Дун“ догађа се у дивљој природи Ексмуре и прожета је романтичним, авантуристичким духом. Јунакиња романа, девојчица, а касније девојка Лорна, мада ју је Блекмор украсио готово вилинским особинама, није вештачка творевина, већ жива, драга, идилична личност.

Међутим, и „Лорна Дун“ морала је да чека готово две године пре но што се читалачка публика заинтересовала за овај Блекморов роман. Па и то се догодило, слободно се може рећи, готово случајно. Наиме, две године после објављивања „Лорне Дун“, Лондон је имао један велики „друштвени догађај“: женидбу неког маркиза од Лорна. Сличност маркижевог имена са именом Блекморове јунакиње заинтересовала је лондонско друштво и готово преконоћ „Лорна“ је ушла у моду. О томе случају сам Блекмор говори у предговору двадесетог издања „Лорне Дун“:

„Како си ти срећна девојка, моја Лорна! Кад си први пут дошла из Западних Мочвара нико се није потрудио чак ни да те погледа. Борећи се да избијеш на светлост дана, преко препрека и одбијања, ти си више од године и по дрхтала од студи у хладном куту, без сунчевог зрака. Твоја родна земља презрела је твој глас, а Америка је одговорила: „То није моје чедо“... Па ипак, ти си се појавила, сирота Лорна, у једноставном, љупком оделу, мала опсегом, мала растом, још мања ако се мериш надом на живот. Али, баш тада се збио један повољан догађај и дао ти златна крила...“

Лорна Дун ни до данас није изгубила наклоност читалаца нарочито младих. То се најбоље видело пре двадесетак година кад се први пут појавио стрип израђен по овом Блекморовом роману. Енглески малишани одмах су га заволели, а убрзо за њима и сва остала деца у свету.

Од идућег броја „Политикин забавник“ почеће да објављује у наставцима стрип рађен према Блекморовом роману „Лорна Дун“.

Мува која лети надзвучном брзином

Најбржа животиња на земљи је гепард, који је у стању да развије брзину од 112 километара на час. Неке врсте риба могу да пливају брзином од 96,6 километара, а најбржа птица је златни орао, који у водоравном лету може да достигне 170 километара на час. Међутим, неке врсте сокола достижу у понирању чак и брзине веће од 300 километара.

Инсекти спадају међу најспорије становнике ваздушних слојева, а један од најспоријих инсеката је домаћа мува, која лети брзином од свега седам километара на час. Стога је разумљиво што су се природњаци необично зачудили кад су недавно утврдили да један далеки сродник муве, мушица Цефаномја, развија у извесним случајевима брзину већу од звука. Ова мушица је у стању да лети брзином од 1.308 километара на час.

WALT DISNEY'S

ЛЕГЕНДЕ

О

ДЕВНИ КРОКЕТУ

ГАМАЦ ЗАРОБЉЕНИХ КОМАНЦА ЗАХВАТИЛА ЈЕ СТРУЈА НАДОШЛЕ РЕКЕ

ВЕОМА САМ ВАМ ЗАХВАЛНА... ОБОЈИЦИ!

ДА НИСАМ СРЕЛА ВАС КО ЗНА ШТА БИ ТАЈ ВОДИЧ-ИЗДАЈИЦА УЧИНИО СА МНОМ!

БАШ У ТОМ ТРЕНУТКУ ВОДИЧ СЕ ВРАТИО И НАШАО БЕЗАНЕ КОМАНЦЕ.

ОСТАВИТЕ СВОЈУ ЗАХВАЛНОСТ ЗА КАСНИЈЕ, ТИРЗА! КАД ПРЕБЕМО ОВУ ПРОКЛЕТУ РЕКУ!

ЗАР НЕ МОЖЕТЕ ДА ВЕСЛАТЕ ПРАВО НА ДРУГУ СТРАНУ?

НЕ! ЗАХВАТИЛА НАС ЈЕ СТРУЈА И НОСИ НАС ПРЕМА КЛИСУРИ И БРЗАЦИМА!

КЛИСУРА... БРЗАЦИ...?

ДА! А ПРЕГИ ИХ... НИЈЕ ЛАКО!

УТОНУЛИ У РАЗМИШЉАЊЕ О ОНОМЕ ШТО ИХ ЧЕКА НИСУ НИ ПРИМЕТИЛИ ОБЛАЧИНЕ ДИМА КОЈИ СУ СЕ ДИЗАЛИ...

НАЈВАЖНИЈЕ ЈЕ ПРОКИ КЛИСУРУ ПРЕ НО ШТО КОМАНЦИ ЗАПОСЕДНУ ЊЕНЕ ЛИЦИЦЕ

А КАКО ОНИ МОГУДА ЗНАЈУ ДА МИ ИДЕМО ТИМ ПУТЕМ?

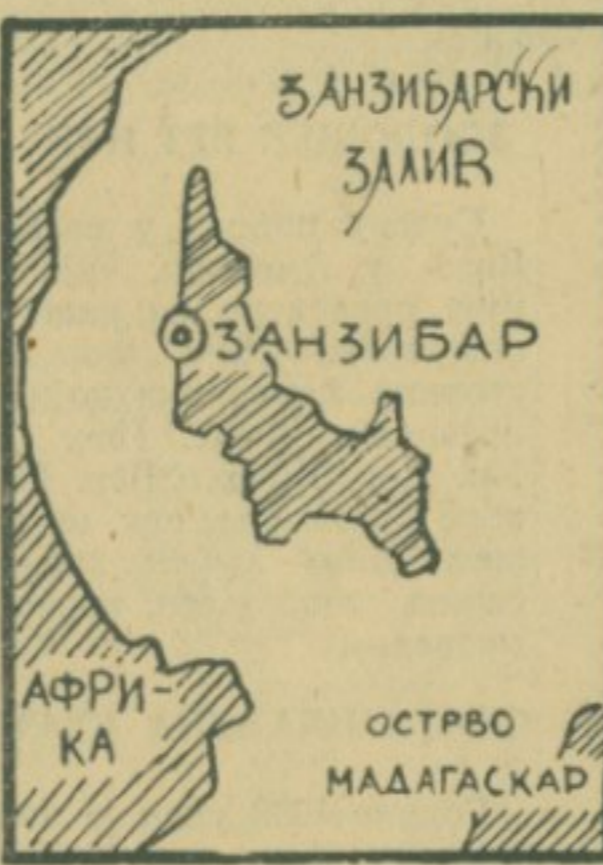
ТАДА СЕ ДОЛЕ, НИЗ РЕКУ ПОЈАВИО ОДГОВОР НА ЊЕНО ПИТАЊЕ!

ДИМНИ СИГНАЛИ!

КРОЗ ЖИВОТ И ШКОЛУ

Занзибар

Занзибар се налази далеко од наше земље, на источној обали Африке, насупрот острва Мадагаскара. Од обале је одељено занзибарским каналом. Када бисмо о овој зе-

мљин говорили са стручњаком географом, ево како би, отприлике, текао тај разговор:
— Каква је то земља?
— Занзибар је султанат, који сачињава истоимено острво тј. Занзибар, затим острво Пем-

ба, део обале Кеније и острвца пред том обалом. Сва ова острва су дело чудесних морских неимара — корала.
— Колика су та острва?
— Острво Занзибар заузима простор од 1658 квадратних километара, на коме живи око 150.000 становника. Острво Пемба има површину од 984 квадратна километра, са око 115.000 становника. Главни град овог султаната је Занзибар, у коме живи око 45.000 становника. Клима у овој земљи је тропска.

— Ко су њени становници?
— Већину становништва чине црначки мелези звани Суахели, а има и око 43.000 Арапа и 16.000 Индијана. Европља на има око 450.

— Шта нам још можете причати о тој далекој земљи?
— Још од давних времена Занзибар је био средиште трговине за Источну Африку. Нарочито се трговало слоновом кошу и робљем. На острву се налазе бујне плантаже кокосових палми. Сем тога, Занзибар је највећи светски произвођач каранфилића. На Занзибару и Пемби има око 3,5 милиона стабала каранфилића и око 3 милиона кокосових палми. Нај-

већи извор богатства ове земље претстављају кокосови ораси, копра и каранфилићи. Године се извози преко хиљаду тона ораха и преко десет тона копре. У овој земљи гаји се и бибер, лимун, поморанџе и друго тропско воће.

ГУШТЕРИ АГАМЕ

Агаме су гуштери који имају најразноврсније облике тела дивних боја. Постоји 30 родова са преко 200 врста. Имају дебео језик, који ретко пружају. Ниједна врста агаме није опасна, иако многе имају страхан изглед: болничав реп, гробан на леђима, болде на глави и телу. Живе у неким пределима југоисточне Европе (Јеђејско Море), на југу Турске, у јужној Русији, затим према југу све до краја Африке, а према истоку до Кине, јужноазијских врхова, Аустралије и Полинезије. Највише их има у јужној Азији. Све врсте агама живе на копрну, а хране се инсектима, биљним плодовима, травом, лишћем и томе сличним. Најпознатија агама је крилати змај. Он на боковима има кожне наборе које може да рашири као крила. То му при скакању служи као падобран, а он скаче чим опази неког

инсекта у лету и поклопи га. Велик може да буде до 20 сантиметара. Живи на дрвећу Сундских Острва и на југу Малајског Архипелага. Агама с болничавим репом може бити дуга и преко пола метра, а живи у Египту и Арабији.

Храни се биљем, а брани се својим болничавим репом. Бедуини је радо једу. Агама пенинарка може да нарасте и до 27 сантиметара. Она скаче по голим гранитним пелинама југозападне и источне Африке. Постоји и агама која има главу јаркоцрвене боје. Она нарасте до 35 сантиметара. Живи у западној и северозападној Африци, а храни се инсектима, понавине мравима. Агама молах изгледа страшно због свог болничавог те-

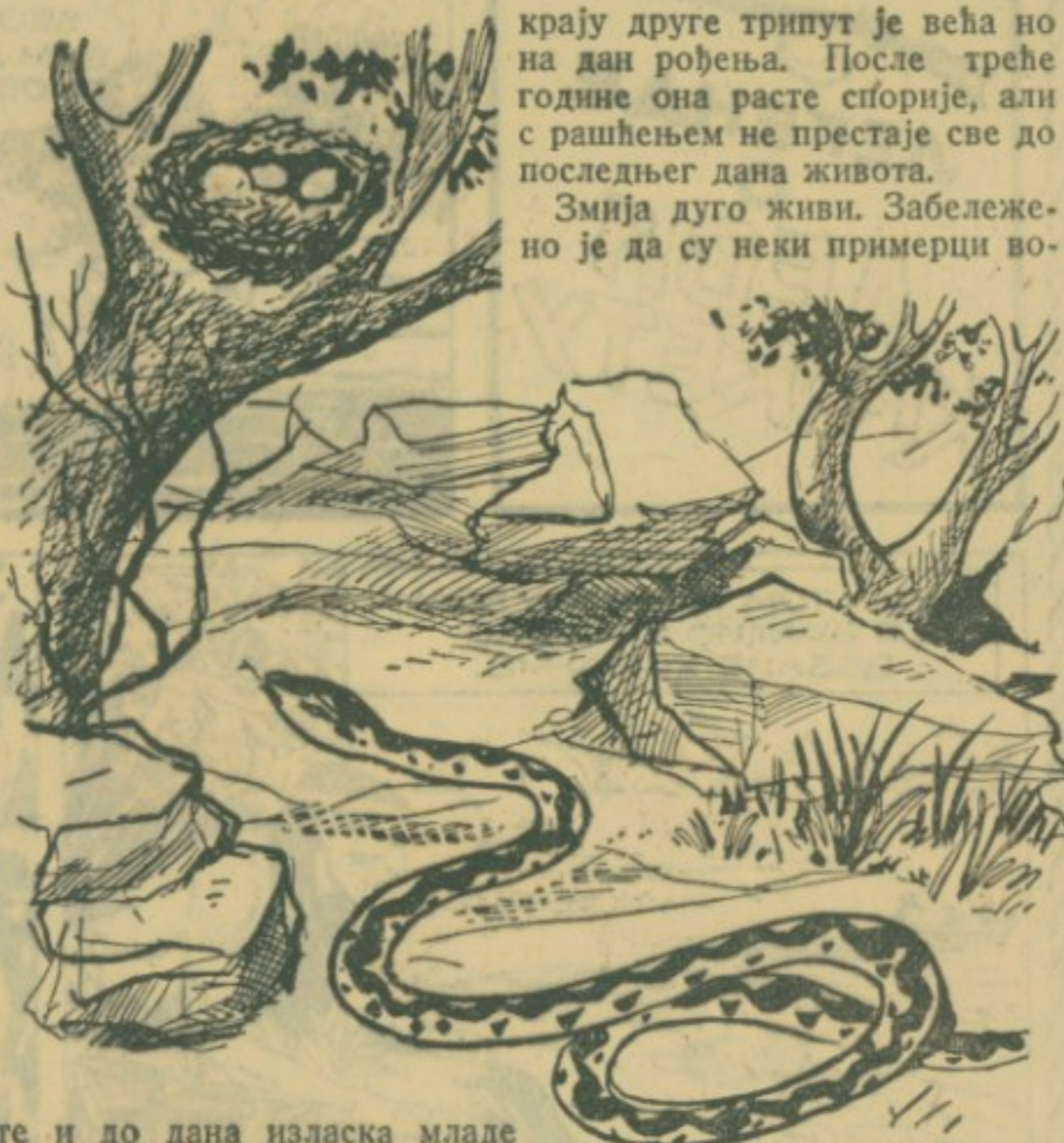
ла, али није опасна. Има мала уста и не може да угризе. Живи у Аустралији, на песковитом тлу, а велика је до 22 сантиметра. Храни се мравима, а може да мења и боју коже.

Змија никад не склапа очи, јер на њима нема капака. Она је у стању да прогута животињу знатно већу но што су јој уста, а неке, као што је азиски питон, могу да прогутају и јелена. Од уједа извесних отровница, као што је афричка мамба, човек издахне за пилго један минут. Змије имају такве органе за варење да vare чак и кости, а њихово жутло очно сочиво задржава ултравиолетне зраке, услед чега имају изванредан вид.

С једне стране зато што под сунцем (боље рећи под месецом, јер се већина змија појављује ноћу) има велик број овних гмизаваца с различитим одликама, с друге стране зато што је наука прилично касно почела да испитује њихов начин живота, о змијама постоје разне легенде и погрешна тумачења. На пример, није тачно да је змија љигава, већ јој је, напротив, кожа сува и веома чиста. Не постоји змија која на крају репа има отровни жалац, ниједна се не котрља као обруч, ниједна не хипнотисе птице. Њен језик, којим онако страшно палаца, није опасан. Није истина да брачни друг убијене змије насрће на убицу да би му се осветио. Нетачно је да смртно рањена змија живи док сунце не зађе. Од свих врста змија, девет десетина нису опасне по човека. Нетачно је и то да се обавијају крави око ноге да би се насисале млека. Најзад, није тачно да их музика омамљује, из протог разлога што су змије — глуве.

Међутим, истина о змијама много је узбудљивија од свих бајки. Змија нема ни руку ни ногу, па ипак не спада у примитивна створења као што је, рецимо, црв, с којим није ни у каквом сродству. Напротив, њен организам је врло развијен и сложен. Змија дише на плућа, а срце јој је састављено од три шупљине. Она има јетру, бубреге и друге органе

ЗМИЈЕ - онакве какве су

крају друге трипут је већа но на дан рођења. После треће године она расте сбиром, али с рашињем не престаје све до последњег дана живота.

Змија дуго живи. Забележено је да су неки примерци во-

какво оштро дрво, грану или камен, све док не начини процеп на својој изношеној одећи. Пошто ослободи главу, скупила и испружа мишиће, одупире се о земљу овим или оним делом тела, свлачи кожу ка задњој страни, у њој се обрће као прет у рукавици и, најзад, изрони у лепој и свежој боји као у некој дивној хаљини која је баш за њу кројена.

Пошто змија није у стању да обезбеђује себи храну у равномерним размацима времена, природа ју је обладала способношћу да одједном прогута велики комад, који ће је хранити годину и више дана. Змија има шест редова зуба: два у доњој, два у горњој вилицы и два у непцима. Оштри као игле, зуби су повијени ка грлу, услед чега ниједна мања жртва не може да јој се извуче из чељусты.

Све покретне кости змијине главе лабаво су узглобљене. Доња вилица може да се раздвоји од горње, а свака од њих дели се на по два независна дела. Због таквог склопа својих вилицы, змија је у стању да постигне и оно што неупућен човек не би никад претпоставио. На пример, неке од њих гутају велика птичја јаја и не разбију их, једна сасвим мала змија прогутала је тринаест великих жаба, итд. Да би сварио храну коју не жваће, овај гмизавац има желудачни сок с влоо јаким дејством, тако да вари животињске кости, зубе, кожу и птичја пера.

Отровнице имају један или два пара повијених зуба, кроз чије су шупље канале лучи отров кад змија, у тренутку уједа, притисне жлезде. Брзина напада, уједа, убризгавања о-

трова и враћања тела у првобитан положај претставља једну од најнеобичнијих појава у целокупном животињском свету. Овом опаком ловцу без руку и ногу отров служи за савлађивање жртве, коју њиме умртви и онеспособи је за борбу или бекство. Само изузетно змија се користи својим отровом и за одбрану од великих животиња или људи.

Да би се смањила смртност од змијског уједа, потребно је знати следеће. Онај кога је змија уједа не треба да се много креће. Нарочито не сме да трчи, нити да пије алкохол, јер се услед тога дејство отрова појачава. Змија обично уједа за ногу или руку. У том случају треба изнад ране стегнути завој, али не сувше јако. После сваких десет минута завој треба опуштати по неколико секунди. Ако немате других средстава, расеците обе ране у облику слова „х“, али само шест до седам милиметара дубоко. То учините оштрим ножем или ножићем за бријање, пошто их претходно опрните на пламену шибнице. Ако су вам здраве десни, исисајте рану све док добро не искрвати, да би се из ње извукло што више отрова. Одмах потражите лекара, али нипошто не трчите!

ШТА СУ КЕСОНОШЕ?

Кесоноше су морске рибе кошљивице. Имају издужена тела. Живе у Средоземном Мору, у Атлантском Океану, а понекад и у Северном Мору. Име су добиле по томе што мужјаци носе на трбушној страни кесци у којој чувају јаја.

КОЦИКИ

Коцики је дело о најстаријој јапанској историји. Завршено је 712 године, а описује догађаје до 696. У њему се налазе и најстарије јапанске песме.

како и развијеније животињске врсте. Змија „зна“ како треба да напада жртву, како се непријатељ савлађује и како треба бежати. Ма колико она била дуга, тело јој никад није на сметњи.

Змија живи у тихим пределима. Пошто нема ушију, она својим крљуштима и осетљивом површином стомака „слуша“ и најтананије дрхтаје земље. Захваљујући изванредном механизму ока, које је као неки микроскоп, змија подешава вид за сасвим блиско отстојање. Тај гмизавац, који ноћу тражи храну, има усправне зенице као мачка. Змији њен језик служи као веома осетљива рука којом додирује сваки непознати предмет. Његовим рачвастим врхом она осећа и најситније делиће предмета који се налазе у води, ваздуху или на земљи. Чим увуче језик, његове ракле приљубљују се уза зидове две мајушне шупљине у непцима.

Од врха носа до врха репа змијино тело је прекривено преласто поређаним издубљеним крљуштима, које чине неку врсту тврдог оклопа. Тај оклоп покрива јој не само тело, већ и очи, али је та очна крљушт провидна. Кичмени стуб јој омогућује изванредну савитљивост. За сваки пршљен учвршћен је по један пар ребара. Неке змије имају преко 300 ребара. Змија нема грудне кости, али сва су ребра међусобно спојена и налазе се у вези са снажним мишићима. У том и таквом склопу лежи тајна њеног кретања.

Око три четвртине змија леже се из јаја, док остале рађају живе младунце. Неке од њих могу да окопе веома велик број младих. Женка носи јаја на скровитим местима, од свега неколико до 70. Занимљиво је да змијино јаје, пошто је већ положено, наставља да ра-

дених змија живели по двадесет година, а једна „боа констриктор“ чак 23 године. Једна мала змија из Северне Америке живела је једанаест година мада је стално држана у затвореном простору.

Зато што непрестано расте, змија мора да мења своју кошуљицу отприлике сваких шест недеља. Изузетак чине змије из северних предела, јер оне преспавају зиму. За време зимског сна оне не расту и зато се не пресвлаче. Нова кожа ствара се испод старе чим ова почне да се одлепљује и да пуца. Кад дође тај тренутак, змија почиње да трља главу о

АНТОЛОГИЈА ИСТИНИТИХ ЧУДА

НАЈДОСЛЕДНИЈИ ВЕГЕТАРИЈАНЦИ

Члановима индиског племена Санвад забранено је да се жене, односно удају, особама које не могу да до-

кажу да њихови директни преци из две стотине генерација уназад нису јели месо.

ЧУДО ОД ПАМЂЕЊА

Професор Матирен Веснер д'ла Кроз, познати француски учењак, изрецитовао је једном приликом читава Дантеову „Божанствену комедију“, која има укупно око 750.000 речи, напамет. Том приликом овај необични поштовалац Дантеа говорио је без прекида пуних 20 часова.

ЗООЛОШКИ ВРТ ИЛИ...

Судску пороту у насељу Волф, у Америци, чије би име, преведено на наш језик, гласило „Вук“, чине шеесторица поротника који се презивају: Фокс, Пиг, Лајон, Дир, Крац и Бер. Њихова презимена, пак, на нашем језику значе: лисица, свиња, лав, јелен, врана и медвед.

СКУПО ПЛАЂЕНА КРАЂА

Године 1929 упао је ноћу долов у једну деликатесну радњу у Берлину. С рукама пуних кобасица, краљивац је покушао да искочи кроз прозор на светларнику и да из њега умане у друго двориште. У тренутку кад је за-

ПОЖАР КОЈИ ТРАЈЕ 72 ГОДИНЕ

Испод насеља Њу Стретсвил, у америчкој савезној држави Охајо, простиру се ходници једног напуштеног рудника угља. Још 1883 године запаљено се угаљ у једном старом окну и пожар све до данас није угашен.

ЗЛАТНА РИБИЦА УХВАТИЛА СЕ У МИШОЛОВКУ

Посуду са златном рибicom Алисе Данован из Сиднеја, у Аустралији, оставила је њена девојчица на под баш појед мишоловке. Рибца, узнемирена променом околности, толико се праћакала да је искочила из суда и пала право на мишоловку, која се преко ње склопила.

ПРАКТИЧАН ПОКЛОН

Филип Кинг из Отаве, главног града Канаде, даје као свадбени поклон својим рођацима и ћеркама својих пријатеља увек исти предмет: оклагњу за мешине. Кинг је досад поклонико будућим домаћицама 143 оклагње.

ПЛОВКА — „ЈАХАЧ“ НА ШАРАНУ

У великом базену зоолошког врта у Девенпорту, у америчкој савезној држави Индијани, живе у пеломућеној слози, необични пријатељи: једна пловка и један шаран. Њихово пријатељство је толико да пловка често проводи време „јашући“ на шарану, који са својим јахачем плива не само по површини базена, већ и корачно преко прозора, на

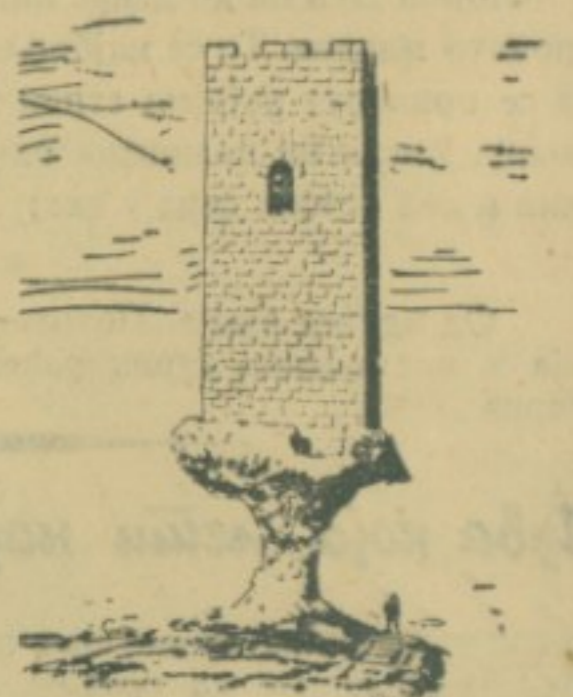
СЛУЧАЈНОСТ

Џин Ханкин из Мевацисија у Енглеској, пао је пре две године у реку и, како није знао да плива, почео је да се дави. У последњем тренутку неки човек му је са обале добадио појас за спасавање, а убрзо затим до њега је стигао чамцем један рибар и извукао га из воде. Касније, кад је пришао да им се захвали, Џин Ханкин је дознао да се оба његова спасиоца зову као и он — Џин Ханкин. Међутим, они нису били ни у каквом сродству.

ПОСЛЕ ДВАДЕСЕТ И ОСАМ ГОДИНА

Новогодишња честитка упућена 21 децембра 1923 године из Ривертон, у Америци, Лени Пирсон, која живи у Винстеду, такође у Америци, стигла је уочи саме Нове године, али тек 1952; значи, двадесет и осам година касније.

КУЛА — ВИНСКА ЧАША

У Ерфенштајну, у Немачкој, налази се једна висока кула подигнута на каменом постољу које има облик винске чаше с ногом. Кулу је, пре неколико векова, сазидао неки племић познат као велики поштовалац Анакреона и његовог напитка.

Ратна штета која се њлаћа 2000 година

У Пиринејима, у области где живе стари Баски, сачу вали су се све до данас многи чудни обичаји. Баски су затворен народ и, мада су гостољубиви, нерадо примају странце и ретко им говоре о себи и свом

животу. Последњих година Пиринеји имају све више посетилаца, истраживача чувених пећина кроз које теку делене реке. Захваљујући њима, свет је дознао за многе старе баскиске обичаје. Тако се сазнало и за необичну ратну отштету коју Баски са француске територије плаћају шпанским Баскима већ више од две хиљаде година.

Сваке године у јулу месецу становници неких села у француској долини Баретон пењу се уз планину све до француско-шпанске границе да би платили ратне догове на које су се, пре више од двадесет векова, обавезали њихови преци. Наиме, још пре почетка нове ере, тадашњи становници долине Баретон помагали су Шимбрима при њиховом ратном походу на Ибериско Полуострво. Племя Шимбра давно је нестало, али потомци њихових некадашњих савезника и данас плаћају рат

не догове својих лакомислених предака. Иберци су тада задржали најезду Шимбра и отерали их натраг преко Пиринеја. Приликом закључења мира, становници долине Баретон обавезали су се да ће племену Ронсевала „за вечита времена као ратни дуг плаћати годишње по три, без икакве мане, двогодишње краве“.

На планинском врху Херназ, преко кога прелази шпанско-француска граница, састала су

се и ове године некад завађена баскиска племена. На челу Ронсевала ступао је кмет насеља Исабе у свом традици оналном руху: црном прсињу с великим оковратником, црним панталонама до колена и црним чарапама. Претседници општина баскиских насеља у француској дошли су у савременим свечаним оделима и само су широке тробојне ленте које су имали преко рамена одавале њихов положај и звање.

Кад су обе групе стигле на границу, стаде су се једна према другој и у свечаној тишини кмет из Исабе зашптао је гласно и отесчено: — Французи! Jeste ли спремни да, као и свих година до-

сад, платите данак?

— Да! — одговорили су једногласно претседници трију француских општина.

Још два пута измењали су питање и одговор, а затим су претставници француских и шпанских баскиских насеља ставили десне руке на гранични камен, и то назименично једну преко друге: прво један Француз, па један Шпанац, и тако даље, а као последњи ставио је своју десницу кмет Исабе. Затим су сва шесторица трипут узвикнули гласно: „Па заван“. Те две речи код француских Баска значе „не даље“, док им њихови шпански саплеменници дају мало другачији смисао: „довде и не даље“.

Свега једном за двадесет векова овај давно склопљени мир био је нарушен. Наиме, 1375 године потукили су се пастири из долине Баретон с пастирима из племена Ронсевал око тога ко ће се први напити на једном извору. У свађи, коју је изазвао један од Ронсевала, било је неколико мртвих и рањених. Од тада кмет Исабе редовно пита своје француске колеге да ли имају на нешто да се потуже. Ове године ни с једне стране није било жалби, тако да се одмах прешло на предају, односно примање данка. Француски Баски довели су као и обично три двогодишње краве које је, пошто их је претходно прегледао, преузео један марвени лекар из племена Ронсевала.

Током stoleћа, из церемоније плаћања данка избачене су неке појединости које би могле да повреде национални понос Француза. Раније су заставе Баретонеза морале да леже на земљи, док су се заставе Ронсевала поносно лепшале на ветру. Данас и једни и други држе високо своје заставе. Такође је изостављен и обичај да шпански Баски испале један плотун према долини својих саплеменника. Некад, у давна времена, место пушчаног плотуна избацивала је киша стрела. Данас се, међутим, више не пуца и после предаје крвава настаје заједничка гозба, чији трошкови, свакако, знатно премашују вредност читавог ратног данка.

Рајевски-Вронски

Нису ретки људи који су читали Толстојев роман „Ану Каренину“ и упознали се с једним од главних његових јунака — Алексејем Вронским. Али, мало њих зна за случај руског пуковника Николаја Николајевића Рајевског, који је погинуо у рату између Срба и Турака 1876 године и који је по неким знацима послужио Толстоју као модел за Вронског. Овај занимљив случај изнећемо овде, с подацима из романа о Вронском и с подацима из живота о Рајевском.

Велики руски писац износи да је главна јунакиња његовог романа Ана, мучена тешком ситуацијом због љубави према Вронском, окончала свој живот под точковима воза. То је поразило Вронског. Толстој у свом роману описује разговор мајке Вронског с његовим пријатељем Сергијем Ивановићем Кознишовом. Она му прича:

— Шест недеља он није ни с ким говорио. Јео је само онда када сам га преклњала. Ни једног минута нисам га смела оставити самог. Одузели смо му све чиме се могао убити, становали смо на доњем спрату, али се није могло ни ту све предвидети. Ви знате да је он већ пуцао једном на себе због ње (Ане)... Бог нам је помогао — дошао је српски рат. Ја сам стара жена, ништа се у томе не разумем, али је њему то бог послао... Само га је то могло подићи.

Толстој даље описује да је Москва, као и цела Русија, била тих дана у великом узбуђењу. Ни о чему се другом у то време није говорило ни писало до о српско-турском рату. Перони испутних станица били су закрчени онима који одлазе, а још више онима који их испраћају. У косој вечерњој сенци од џакова који су били нагомилани на перону, — пише Толстој у свом роману — у дугачком капуту и намакнутом шеширу, с рукама у џеповима, Вронски је ходао као звер у кавезу, по двадесетак корака, а затим брз окрет настрг. Сергију Ивановићу учини се, док је прилазио, да га Вронски види, али се прави као да га не види. Сергију Ивановићу то беше свеједно. Он је стајао изнад сваког личног рачуна с Вронским.

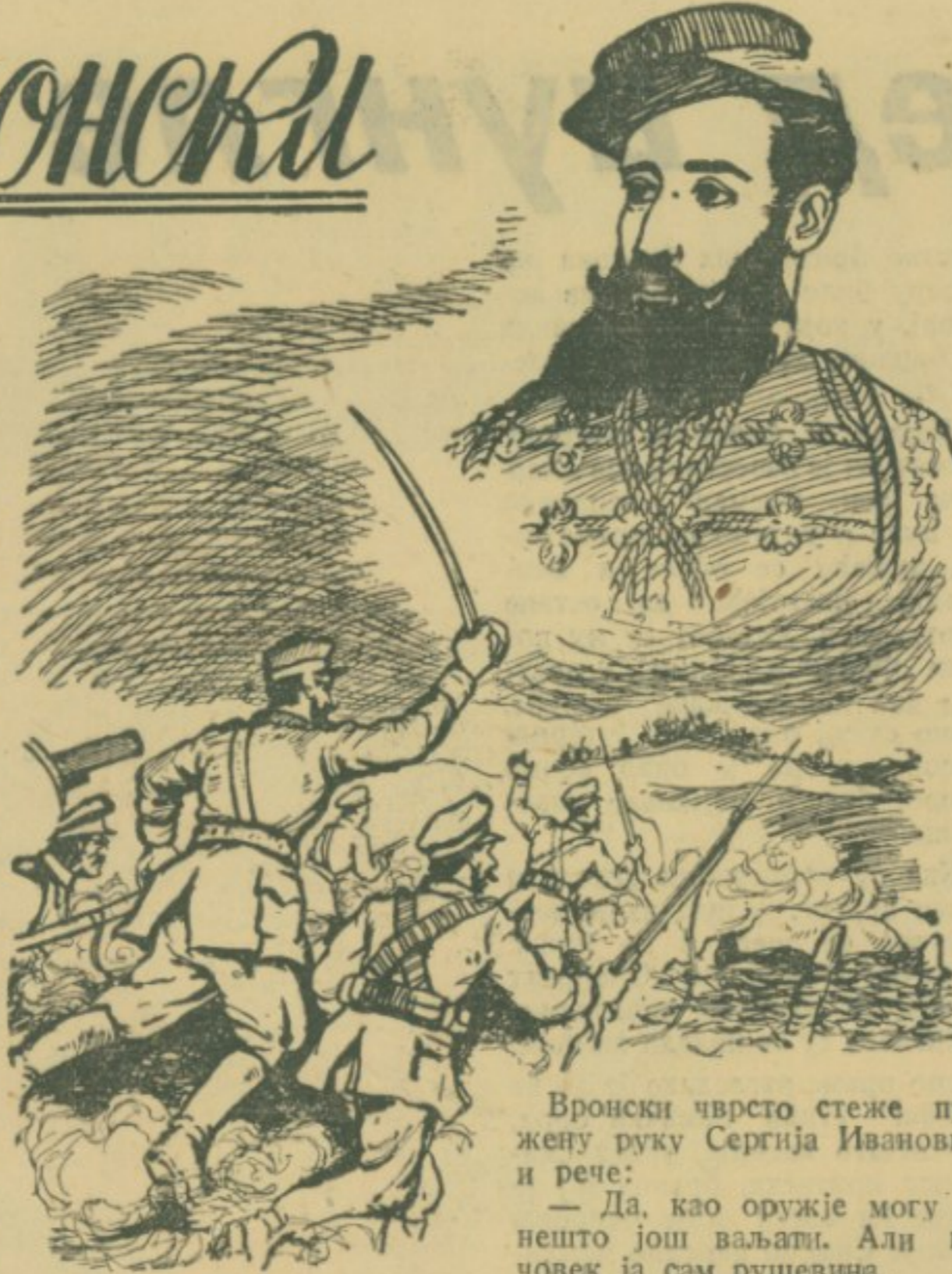
У том тренутку Вронски је у очима Сергија Ивановића био знатан радник на великом послу, и Кознишов је сматрао за своју дужност да га охрабри и похвали. Он му приче:

Вронски застаде, загледа се, познаде га и, показавши неколико корака усусрет Сергију Ивановићу, стеже му руку врло снажно.

— Може бити нисте желели да се видите са мном, — рече Сергије Ивановић — могу ли вам можда чиме користити?

— ... Извините ме, пријатности за мене нема у животу, — рече Вронски.

— Ја разумем, али хтео сам да вам понудим своје услуге, — рече Сергије Ивановић, загледајући у пањичко лице Вронског. — Да ли вам је по-

Вронски чврсто стеже руку Сергија Ивановића и рече: — Да, као оружје могу за нешто још ваљати. Али као човек ја сам рушевина.

требно писмо за Ристића, за Милана?

— О, не! — као да једва разумела рече Вронски. — Писмо? Не, захваљујем, за смрт нису потребне никакве препоруке. Нарочито за Турке... — рече он осмехнувши се само устима. — Ја, као човек по томе сам добар што живот за мене ништа не вреди... Мени је мило што имам зашто да дам свој живот, који ми је огадио.

— Ви ћете се препорудити, проричем вам, — рече Сергије Ивановић гануто.

дан је овај свети храм и осветио 2 септембра 1903 године". Пуким случајем, пре 23 године налазила се још сачувана литографисана слика пуковника Рајевског у једној кафаници у Нишу. Она је била израђена по одобрењу цензуре у Москви, фебруара 1877 у литографији Туланова, сретенски кварт. Испод слике, која је посвећена успомени Рајевског, отштампани су стихови на старословенском: „Потомак јуначког рода, он је увећао славу предака и за-
уек срце народа љубављу за себе приковао.
Душом предан отаџбини и високој љубави Христа, у цвету живота пао је за Словене под знамењем крста.
Мати оплакује тежак губитак, клањајући се над драгим прахом, а ми, тужни за палим братом, дичићемо се увек њи-
Тај исти лик с литографије репродукован је у виду фреске на западној страни у цркви према олтару. До Првог светског рата о цркви се старала породица Рајевског.

„ХИЉАДУ“ ЗАНИМАЉИВОСТИ О МАРКАМА

а се на позадни сваке поштанске марке налази танак лепљив слој помоћу кога се марка лепи на писмо, за нас је најприроднија ствар на свету. Данас сваки основач зна чему марка служи и како је треба употребити. Међутим, пре нешто више од 150 година није било тако.

Прва поштанска марка појавила се, као што је познато, у Енглеској. Овај проналазак брзо је освојио не само Енглеску, већ и читав свет. Па ипак, све до 1879, значи 39 година после појаве прве марке, на сваком табаку с маркама налазило се штампано упутство о томе како марку треба залепити на писмо.

Поштански жиг којим се марка поништава стар је готово исто толико колико и сама марка. Међутим, у многим земљама жиг је ушао у употребу тек почетком овог века. У Авганистану, например, марке су све до 1891 године поништаване на тај начин што би поштански службеник приликом продаје отцепио од марке један њен угао. У Еритреји, пак, продавала се само једна половина марке, јер је друга остала на пошти као контролни купон. Да би се онемогућило злоупотребе, у Персији су прибегавали још чуднијој контроли: поштански чиновници морали су на сваку продату марку да ставе свој потпис црвеним или црним мастилом. Које ће мастило употребити, зависило је од вредности марке. На Бермудима је дуго било правило да поштански службеник руком означаје на марци њену вредност.

У многим земљама марке су некад „штампане“ обичним дрвеним или металним жигом. Такве марке биле су крајем прошлог века у употреби у Јужноафричкој Унији. Њих је помоћу дрвог печата „штампао“ поштански службеник, и то пред самим купцем. На тим афричким маркама био је, поред вредности, отштампан и дан продаје. Кад је реч о „примитивним маркама“, заправо о обичним отисцима печата, треба поменути и марке које су 1913 године „штампане“ у Албанији. Оне су такође отискиване обичним ручним печатом, а одвајане су једна од друге — помоћу машине за шивење. Тако су, као и све остале марке у Европи, и албанске марке из 1913 године имале са стране рецке.

Тибет, који захвата површину од око пола милиона квадратних километара, има укупно десетак врста марака. Република Сан Марино, која обухвата свега 34 квадратна километра, издала је за својих 15.000 становника преко 500 различитих марака.

Прва марка у британској Уганди појавила се 1895 године. Како у то време у читавој Уганди није било ниједне штампарије, то је гувернер ове енглеске колоније поверио израду марака неком мисионару Милеру. Милер је марке израђивао код своје куће, тачније речено „штампао“ их је на писањој машини. Вредност марака није била означена у новцу, већ у каури-шкољкама. Четири „издања“ ових марака Милер је израдио на машини на којој је имао црну пантљику. Кад му је пантљика дотрајала, он је из Енглеске поручио нову. Неком грешком, уместо црне, послати су му љубичасту пантљику и пето издање угандских марака било је отштампано љубичастим словима на белој хартији. Данас ова љубичаста марка Уганде претставља велику филателистичку реткост.

У Америци је почетком овог века издата једна марка с Колумбовим ликом. Марка је, кажу филателисти, лепа, али на њој има једна крупна погрешка. Наиме, на марци је Колумбо претстављен с догледом у руци. Међутим, како знамо, Колумбо је открио Америку 1492 године, а тек 1609 Галилеј је начинио први доглед.

Највећа марка издата је у Америци: њене димензије су 5:9,5 сантиметара. Најкупљу марку данас има Британска Гвинеја, Међутим, најскупу марку уопште издавала је, од 1927 до 1929 године, британска колонија Кенија. Та марка вредела је 100 енглеских фунти, али се није стављала на писма, већ на дозволе за лов на слонове. На филателистичком тржишту ова марка данас стаје читаво богатство: 250 фунти.

Прва марка с ликом почившег председника Рузвелта доживела је чудну историју. Њу је, у знак поштовања и пријатељства према Рузвелту, издала 1939 године турска дирекција пошта. Међутим, у дирекцији нису знали да у Сједињеним Америчким Државама постоји закон којим је забрањено издавање поштанских марака с ликом америчких председника све док су у животу. Закон се, наравно, није због овог случаја могао мењати и турске марке с ликом председника Рузвелта нису се могле употребљавати за франкирање писама упућених у САД.

Прва марка на свету појавила се, као што је већ речено, у Енглеској, 1840 године. Већ следеће године у лондонском „Тајмсу“ објављен је овај занимљив оглас: „Траже се марке! Један младик, који жели да своју собу таперира поништеним поштанским маркама, досад је, захваљујући љубазности својих пријатеља, сакупио више од 16.000 марака. Али, како му ова количина није довољна, он мoli саосећајне особе да му, тиме што ће му послати марке које имају, омогуће остварење ове замисли“. Енглеска је земља чудних људи и обичаја и вероватно су се нашле „саосећајне особе“ које су помогле овом првом филателисти за кога се зна да оствари своју необичну замисао. Сигурно је, међутим, да би његова соба, цела или делимично обложена маркама, да је неким случајем сачувана, вредела данас стотине хиљада фунти.

ЗАБАВНИК

наших дедова

ВЕЛОСИПЕД У ВОЈНИЧКОЈ СЛУЖБИ

У француским војничким маневрима прошле године велосипед се показао као врло добар за употребу у војсци. За све време маневрисања, велосипедиста који је био додељен 21 пуку дневно је пропутовао просечно 45 километара. Други велосипедиста, који је био у пуку пуковника Боаденвана, однео је између осталог телеграм из Тула у Свети Манахулд и тако се брзо вратио да је сјајно сведочио употребу велосипела у овим приликама. При савињавању се показало да док су коњи војнички већ сасвим изнурени били, догле се велосипедиста још увек могао употребити. Што се самог строја тиче, велосипед са три точка је zgodнији него онај са два. Овај последњи

он репом око себе и пушта жаоку. Али потпуно је немогуће да јакеп својим отровом убије самог себе или другог јакепа, ма и друге врсте.

Кад се два јакепа боре, онда они боду истину једно друго, али тим се слабо поможу, него јачи раздере слабијег а комадиће и тако га убије. У својој топлоти која је много виша од 50 Целзијусових не може јакеп да издржи; он обаице и наскоро умре, ако топлота даље расте. Тим је разјашњена гатка о самоубиству јакепа.

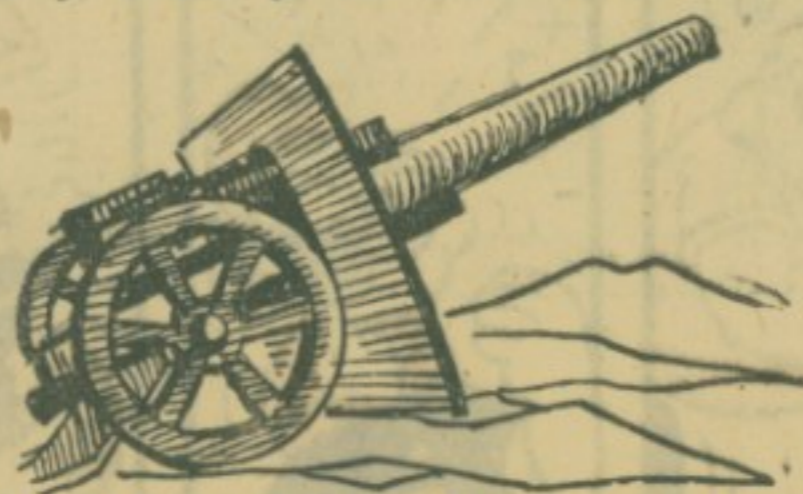
ЗБОГ НАСЛЕДНИКА...

Када је енглески краљ Јаков I (владао 1603—1625) ступио на престо, добио је честитке са свих страна. Један песник, да би му се додворио, честитао му је у стиховима, који гласе:

Владавина твоја нек не дође крају
Догод сунце, месец и звезде сјају.
Када је Јаков прочитао ову честитку, испод ових стихова написао је и он песму у којој је одговорио песнику:
Та се жеља ваљда
Испунити неће
Јер онда би мој наследник
Мо'о владати — спрам свеће.

НАЈВЕЋИ ТОП НА СВЕТУ

Саграђен је овог пролећа у Круповој фабрици за немачку владу највећи топ на свету. Тежак је ви мање ни више него

143.000 килограма, тј. 1430 центи. Цев му је дугачка 16 метара. Да се тај топ напуни треба 485 килограма барута.

се лакше крха и већма умара путника са својим сасвим малим седлом него удобни велосипед са три точка. Јесте да се на њему не може тако брзо путовати као на оном са два точка, али се ова разлика у томе изједначаје што се на првome много дуже и истрајније даје путовати.

САМОУБИСТВО КОД ЈАКРЕПА

Кад се начини коло од усизиане жарн, па се у исто стави јакеп (скорпија), онда ће он по некој старој гатки покушати да умакне из кола. Кад види да је то немогуће, онда се уболе својом отровном жаоком у главу и тако сам себе убије. Ту стару гатку потврђују многа посматрања из најновијег времена. Сад је о томе правно многе покушаје енглески научњак Бурне у Мадрасу у Индији. Тамо живе три врсте јакепа и на све те врсте протегао је Бурне своје покушаје. Он је дошао до тог закључка да је заиста немогуће да јакеп сам себе убоде. Чим се нађе у неугодним околностима, бије

ПОМОРСКА БИТКА

Усрeд цунгле

ја два парна трактора. А тамо где им ни трактори нису могли послужити, они су чамце и остали товар преносили на рукама. Уза све то, над главима им је лебдела стална бојазан од јесењих киша, које би за ову храбру експедицију значиле потпун пораз.

Иако најмањи од немачких бродова, „Кингани“ није био за потцењивање. Са својим тешким топом на правцу и „Хочкисовим“ на крми, он је претстављао опасаног противника, нарочито у борби лице у лице. Симсонове наде у победу лежале су у добро смишљеном плану маневрисања и напада на бокове бродова.

Како је било јасно да се „Кингани“ не може појавити на виду пре подне, то је Симсон дао наређење за покрет тек у 11,10. Он сам је испловио на „Мими“, док је „Туту“ командовао поручник Вејнарај. Вода на језеру била је устасана, те су се лаки чамци могли сваки час преврнути.

Немачки брод указао се нешто раније него што су га очекивали. Пловно је право према британским ламама, не мењајући правац.

— Добравола! — увикнуо је тобицај Вотеухаус. — Они поступају тако као да нас уопште не примећују.

— Или су толико запанени што виде наше бродове на језеру да уопште не знају шта раде — додао је Симсон.

Али, у 11,40 „Кингани“ је направиле заокрет и покушао да се удаљи. Овај нагли маневар толико је смањило његову брзину да му се „Мими“ за следећих седам минута приближила на свега 2.000 метара. Симсон је најзад могао, да изда дуго очекивану заповест:

— Отворите ватру, Вотеухаусе! Засади обичним гранатама, по једну сваког минута!

Прва граната погодила је задњу палубу немачког брода. Симсон је кроз доглед видео како је тобицаја за „Хочкисом“ журно напустио топ и потражио спаса на другом месту.

За то време и „Туту“ је хитао да се умеша у борбу. Ухваћен у маказе, немачки командант је увидео да не може побети, па је наредио да се отвори ватра из тешког топа на још далеки „Туту“, али је тиме изложио свој бок Вотеухаусовом топу. На гранате није имао дуго да чека. Већ прва је пробрла штит предњег топа и убила млађег официра, а друга самог команданта на његовом мосту. Све је било готово за девет минута. С преживелим члановима посаде, „Кингани“ је послушно пошао према луци Калемја.

Цео недељу дана Немци су били тако пометени овом изненадном и невероватном акцијом да уопште нису реаговали. Била је то недеља пуна напора за команданта Симсона и његове људе. Требао је радити у сменама, дању и ноћу, да би се изрешетани „Кингани“ довео у исправно стање. На место тешког предњег топа постављен је један двапут тежи, који су Белгијанци поклонили Енглезима. Његова цев била је дугачка готово колико четвртину самог брода, који је сада добио ново име — „Фифи“.

Још „Фифи“ није била савсвим опремљена за борбу, кад је осматрач јавио да је „Пангани“ испловио из залива. Али, до борбе није ни дошло. Нанишавши на један белгиски брод и мислећи да је то претходница британских снага, Немци су се дали у бекство и насукали се на подводни гренадир. Симсон је послао „Туту“ да покупи посаду и да брод, чије је корито било потпуно упропашћено, разнесе у парампарчад.

Немце је сад захватила паника. Они нису могли ни наслутити праву Симсонову снагу, јер се с два изгубљена брода нико није вратио да им о томе поднесе извештај. Симсон је ову панику стално подгрејавао, протурајући преко урођеника најневероватније гласове. Али, и без тога, само при-

суство британских бродова на језеру било је необјашњив догађај, у који Врховна команда у Берлину није хтела да поверује.

Најзад, 9 фебруара изјутра, осматрач је известио да је „Херман фон Висман“ испловио из луке и упутио се према југу, држећи се обале и очигледно настојећи да остане неоткривен. Усустрет су му пошли „Фифи“ и „Мими“, у пратњи две ненаоружане шалупе. Иако су то били рани јутарњи часови, време је било веома топло, без и најмањег поветарца.

Кад су противници угледали један другог, делила их је раздалјина од шест и по миља. Немачки командант Одебрехт одмах је наредио повлачење, а Енглези су се надали за њим. Једно време изгледало је да ће „Фифи“ стићи немачки брод, али нешто касније, услед смањеног притиска, брзина јој је спала на свега осам чворова. Тада је Симсон наредио команданту „Мими“ да пучом брзином приђе „Херману“, али не ближе од 2.700 метара, колико је рачунао да износи домет његовог крмног топа. Тако би „Мими“ својим предњим топом већег домета могла да гађа Немце, док би сама била поштебена непријатељских граната.

Симсонов план је успео. Видећи да његов крмини топ не може да добије до непријатеља, „Херман“ је направиле за-

многи немачки морнари поскакали у језеро, да би се спасили. А кад је једна граната експлодирала у машинском одељењу, Одебрехт је наредио да се спусте чамци за спасавање. Ускоро је „Херман“ потонуо. Само уз крајње напоре Енглези су успели да спасу све преживеле чланове посаде потонулог брода.

Преостао је још „Граф фон Готсен“. Дан за даном Симсонова ескадра је крстарила испред самог улаза у залив у коме је овај умртвљени чин лежао уковљен, али се он није појављивао. Најзад су два белгиска pilota надлетела сам залив и по повратку обавестили Симсона: „Стара бачва још лежи тамо, под најмањом палубом. Летели смо изнад њега тако ниско да смо сасвим лепо могли да му убацимо бомбу у димњак да смо је имали“.

Ако није било авионских бомби, било је довољно динамита и ручних бомби. И већ идућег јутра пилоти су надлетели немачку луку и на непокретни брод башили свој товар. Сем неколико пушчаних пушчева, они нису нашли ни на какав отпор. То се поновило и следећа два јутра. А кад су се четвртог јутра опет појавили, од великог ратног брода није било ни трага ни гласа...

Недељама је Симсон са својом ескадром узалудно претраживао сваки кутак језера. Као да је овај чин од 800 тона једноставно испарио! После три месеца трагања, људи су већ постали људи од беса. Сваки појединац је био крајње наоштрен за коначну битку, али до ње никако није долазило. Најзад су од једног урођеника који је био на присилном раду у заливу дознали истину. У глуво доба ноћи Немци су испунили унутрашњост брода цементом, испловили, а онда изнад најдубљег дела језера пробушили корито и потопили брод. Тиме су избегли битку за коју су сигурно знали да ће је изгубити.

И тако се све изненада завршило. После више месеци припрема и упорног чекања, енглески морнари сад више нису имали шта да раде. Предали су Белгијанцима своју пркосну флотилу и кренули у домовину.

Код куће им је приређен величанствен дочек. Официри и морнари добили су одликовања и унапређења, али је највеће признање ипак добио капетан Симсон. Он је неколико месеци касније учествовао као делегат адмиралитета на мировној конференцији.

Тога јутра, 25 децембра 1918, састала се мала дружина на обали афричког језера Тангањике. — Кад је неко од присутних упитао Цефрија Спајсер-Симсона, капетана британске ратне морнарице, шта би највише желео за новогодишњи поклон, он је без оклевања одговорио: „Да Швабе исплове и да их потопимо“.

Следећег дана, око десет часова, обавестили су га да је његов „поклон“ на путу. Осматрач на обали јављао је узбуђеним гласом: „Лава „Кингани“ дигла је сидро и сад плыви у вашем правцу!“

— Шчепаћемо је, — одговорио је пресрећни капетан Симсон. — Обавештавај нас и даље о њеном кретању!

Од бродова који су се налазили у заливу Кигома, тамо на немачкој страни језера, „Кингани“ и „Пангани“ имали су по 56 тона, „Херман фон Висман“ 160, а „Граф фон Готсен“ 800 тона. Према њима стајала је Симсонова „флота“ од свега два бродића: „Мими“ и „Туту“, чији укупан депласман није износио више од девет тона! Били су дугачки свега дванаест метара, а могли су развити брзину од највише десет чворова. Наоружање им се састојало од по два топа и једног митраљеца.

Comic strip titled 'ПОПАЈ' (POPEYE) featuring Popeye and Olive Oyl. The panels show Olive Oyl talking to Popeye about a 'miraculous' cure for his sea legs, which turns out to be a magic powder. The strip ends with Olive Oyl saying 'Tom Sims' and '2-2'.

Са свих страна

ПОДМОРСКИ АГРОНОМИ

Циновске кинеске алге које расту на морском дну, осам до десет метара испод површине, и могу да достигну дужину до пет метара, играју све значајнију улогу у економици прибрежних делова Кине. Као што је познато, на Далеком Истоку алге служе као људска храна. Да би се

извукло што више користи из ове „подморске пољопривреде“, у Кини је основана секција за подморску агрономију. Агрономи који плански саде алге установили су да је за раширење и дозривање ових биљака за жетву потребно свега два месеца. После жетве алге се суше, па се затим из њих извлачи масноћа за справљање маргарина, издавају се угљени хидрати и добија се јод.

НАЈВЕЋИ ТЕЛЕСКОП У ЕВРОПИ

Пре кратког времена постављен је у Бергдорфу, недалеко од Хамбурга, највећи телескоп у Европи, који је израђен у фабрици „Цајс“. Од њега је већи само телескоп на броду Паломар, у Калифорнији, а оба су конструисана по замисли инжењера Бернарда Шмита. У телескопу се на-

лази огледало чији пречник износи 80 сантиметара. Главна цев не служи за непосредно посматрање, већ само за фотографисање неба. За посматрање и одређивање објекта за снимање служи једна мања цев. Иако су тек почели да га употребљавају, научници су помоћу њега већ открили једно небеско тело, које су назвали „Супернова Серпентис 1955“. Оно је удаљено од Земље око 30 милиона светлосних година.

НОВА ВРСТА ГРЕЈАЛИЦЕ

Стручњаци сматрају да ће се електрична енергија и вештачка топлота добити знатно јефтиније него досад захваљујући изградњи атомских централа. Они мисле да ће у блиској будућности један од најпогоднијих видова за загревање станова бити убацивање ваздуха помоћу апарата за усисавање топлоте. Овај апарат није ништа друго но садашњи апарат за хлађење који располаже

вијком. Ако се постави супротно досадашњем положају, тј. да из просторије не одвлачи топлоту, он ће и одаје убацивати топао ваздух. Прва направа ове врсте начинена је у Енглеској. Трошети дневно свега један киловат-час електричне енергије, направа у току једног сата загреје 25 литара воде до 70 степени. Оваква грејалица личи на орман висине једног метра. Чим се вода загреје, вијак се ставља у покрет и топао ваздух око казана „баца“ се у разне делове собе.

ЕЛЕКТРИЧНА ШАКА

Један инвалид конструисао је електричну шаку за оне чији је доњи део руке парализован или ампутиран. После вежбања од свега неколико минута, инвалид је у стању да помоћу ње пише,

да окреће странице књиге, да састави бројеве телефона, да се служи при јелу и при прању зуба, па чак и да се брије. Начињена од неке лаке смесе, шака се намиче на палац и кажипрст. Две свитљаве жице спајају та два прста с једним електричним мотором, који добија струју бало из батерије, било из градске електричне мреже. Кретањем прстију управља се помоћу дугмета које притискује здравска рука.

ДА ЛИ ЗНАТЕ?

3000 Степени на Сунцу Монлуја

Монлуј је мало село у источним Пиринејима, које лежи на висини од 1600 метара. Његову знаменитост претставља стара тврђава, дело чувеног градитеља из 17 века маршала Вобана, која привлачи туристе из читавог света. Сада Монлуј посећује више туриста него икад, али не због тврђаве, већ да би се дивили

успесима физичара. Јер, у овом планинском сеоцету остварен је давнашњи сан човеков: искоришћавање сунчане енергије. Монлуј није случајно изабран за постављање „сунчане пећи“, јер област Сердањ у којој он лежи спада у најсунчаније пределе у Француској: има исти број сунчаних дана годишње као Сахара. За постављање апарата искоришћена је Вобанова тврђава.

Принцип на коме је изграђена пећ у Монлују веома је стар и познат је сваком основку, јер је у суштини исти као код паљења комада хартије помоћу лупе. Применом тог принципа — концентрације сунчаних зракова — палио је некад Архимед римске бродове пред Сиракузом, а Лавоазје успео да истопи платину. „Сунчану пећ“ сачињавају два огледала, од којих је јед-

Амерички инжењери сматрају да ће за пет година милиони кућа у Америци имати уређаје за загревање помоћу сунца.

ВЕШТАЧКИ ГРАНИТ

Користећи се резултатима истраживања француског минералога Жана Вијара, стручњаци у једној лабораторији успели су да добију вештачки гранит. Ово је први случај да је, кристализацијом под високим притиском и уз дејство раствора алкалних соли и при родног стакла које је по хемском саставу слично граниту, добијен овај минерал.

ЦРНА ХРИЗАНТЕМА

На недавној изложби цвећа у Пекингу, између 700 разних врста хризантема, највећу пажњу привукао је један потпуно црни примерак овог цвета. Ова црна хризантема има ретку особину да јој боја, кад се цвет потпуно развије, постане црвена као крв.

„ЛЕТЕЋА“ БАБИЦА

Аустријанка Франци Хајн, 33-годишња бабица, одлучила је да указује помоћ само женама у алпским селима отсеченим снегом. Она ће се у њих спуштати падобраном.

КО ЈЕ БИО ДАКИКИ?

Дакики је био персиски еписки песник из Туза. Он је почео персиски национални еп, али тек што је опевао епизоду о Виштаспи и Заратустри (око 1000 д.п.н.е.) убијен је, око 975 године. Фирдуси је ове епизоде уклолио у своје дело „Шахнаме“.

ШТА ЈЕ МЕЦИДИЈА?

Мецидија је ранији турски новац који се почео ковати од 1844 године за време султана Абдул Мецида. Тим именом на зван је и један турски орден који је основан 1851 године и имао пет класа.

ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ

ЛУПА ОД БЕЛОГ ЛИМА

Ево како можете, брзо и веома једноставно, да направите лупу која има ту предност да се не може разбити. Та лупа је направљена од парчета белог лимана и једне капи воде. Парче лимана не треба да буде веће од 6x8 сантиметара. Помоћу цвила или тангекса пробушите у комадићу лимана мали отвор близу ивице (можете и у средини, али је незгодно за руковање). Лим треба пробушити само с једне стране, тако да само с ње имамо удубљење, а с друге испупчење. Кад се капа воде у тај отвор, она ће се у њему задржати. Тако ћемо у њему добити један слој воде, који је у свим својим тачкама једнако дебео.

предмета. Ипак, морате бити пажљиви, да не бисте приликом руковања с њом, једним наглим покретом, изазвали нестанак водене опне. Око треба ставити близу отвора лупе и посматрати предмет који вас интересује.

РАСЕЈАНИ ЦРТАЧ

Гледајте добро ову слику! Неки детаљи на њој сигурно вам изгледају чудни. — На тај цртач сигурно је неки расејан човек! — рећи ће те на крају. На, није цртач расејан, већ је само хтео да вам постави низ клопки, да би видео хоћете ли бити у стању да откријете све нетачне појединости које је он додао слици. Потражите их, а ми вам кажемо да их има укупно 26.

Гледајте добро ову слику! Неки детаљи на њој сигурно вам изгледају чудни. — На тај цртач сигурно је неки расејан човек! — рећи ће те на крају. На, није цртач расејан, већ је само хтео да вам постави низ клопки, да би видео хоћете ли бити у стању да откријете све нетачне појединости које је он додао слици. Потражите их, а ми вам кажемо да их има укупно 26.

Тиме је ваша лупа готова. Она ће вам сада служити као минијатурни микроскоп за увеличавање појединих

Јестели већ чилига...

... Шпањолци нису испитивали унутрашњост обе Америке само због тога да би нашли „Елдорадо“, земљу злата, већ и због „извора младости“. Тако је, 1513 године, Понције де Леона почео да истражује Флориду не би ли нашао тај извор, чија је вода, по тадашњем веровању Шпанца, подмлађивала сваког ко би се у њој окупао. Годишњама су Шпанци испитивали Флориду и купали се у свим њеним рекама, потоцима, барама и мочварама.

... Римљани су, изгледа, били једини антички народ који је нојево месо сматрао за посласлицу. На њиховим гоздама ној се обично служио на огромним чинијама, постављен усправно на своје високе ноге.

... амерички торбар опосум долази на свет тако синушан да двадесет младих може да стане у једну кафену кашичицу.

... припитомљени орлови које у неким крајевима Кине употребљавају за лов упуштају се у борбу не само с мањим животињама, већ и с вуцима.

... први светоник за који се зна да је редовно светлео налазио се код Сигеуама,

најбоље и најпогодније место на свету за гајење свилених буба.

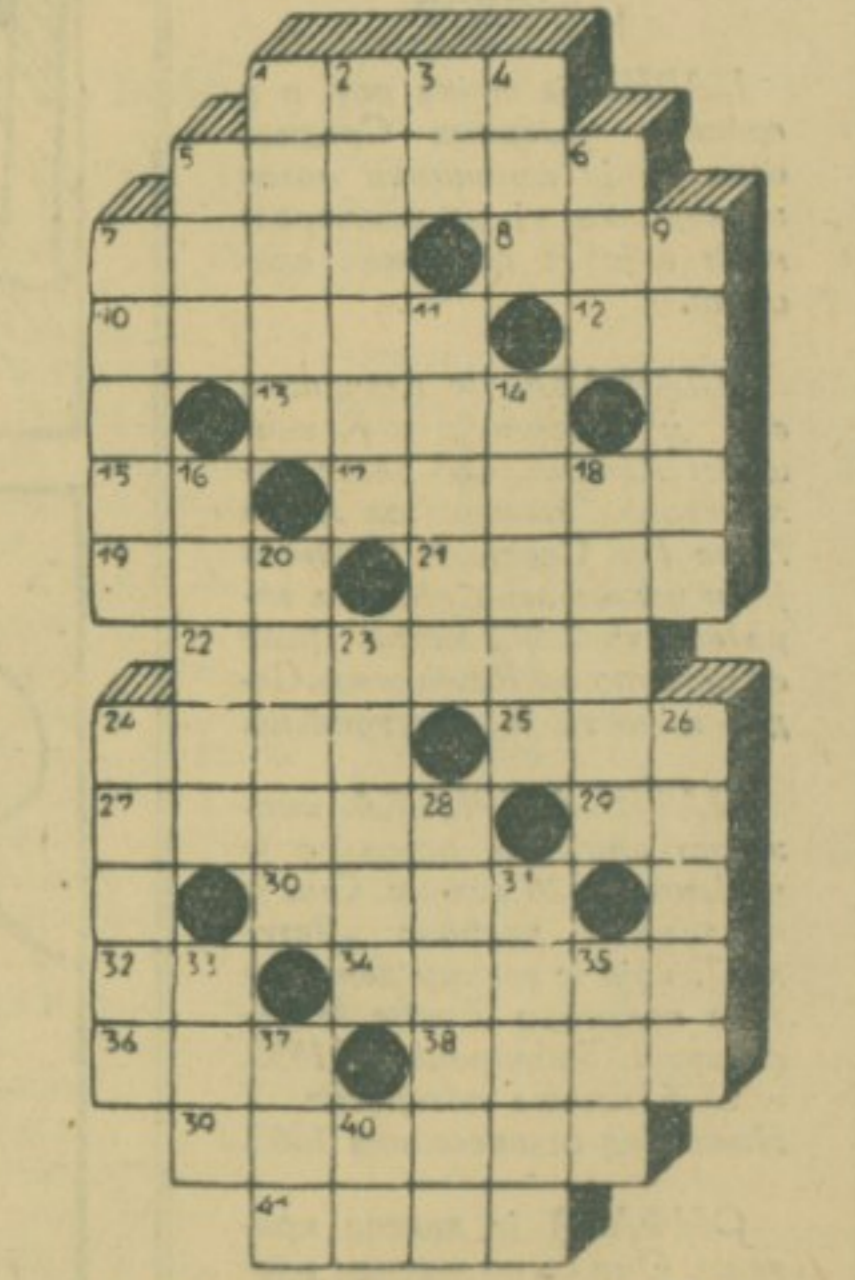
... пиво је било познато у старој Грчкој и у старом Риму, али само као пиће других народа. Тако Тацит говори о германском пиву као о пићу које има „извесну сличност с рђавим вином“. Египћани су, пак, радо пили пиво, па су, поред оног које су сами справљали, увозили још и пиво из Сирије и Вавилоније.

на обали Мале Азије. Овај светоник помиње се у једном епу из 7 века пре наше ере.

УКРИПТОВАНЕ

Водоравно: 1) део старе римске одеће; 2) воће, првак; 7) влакна; 8) презиме једног јунака Пека Лондона; 10) коштулан плод (множ.); 12) иницијали презимена и имена аутора „Господице“; 13) женско име; 15) два иста сугласника; 17) страна мушког име; 19) престоница старе Аволије; 21) прибор за пушење; 22) назив за стари кованиц новца (множ.); 24) примитивна справа за орање; 25) стара грчка колонија на острву Вису; 27) страна женског име; 28) коњ; 30) климатско место близу Сарајева; 32) острво у Јадранском Мору између Уљана и Дугог Отока; 34) стари златник; 36) спрат; 38) недостатак; 39) град у Италији; 41) немачки филозоф из 18 века.

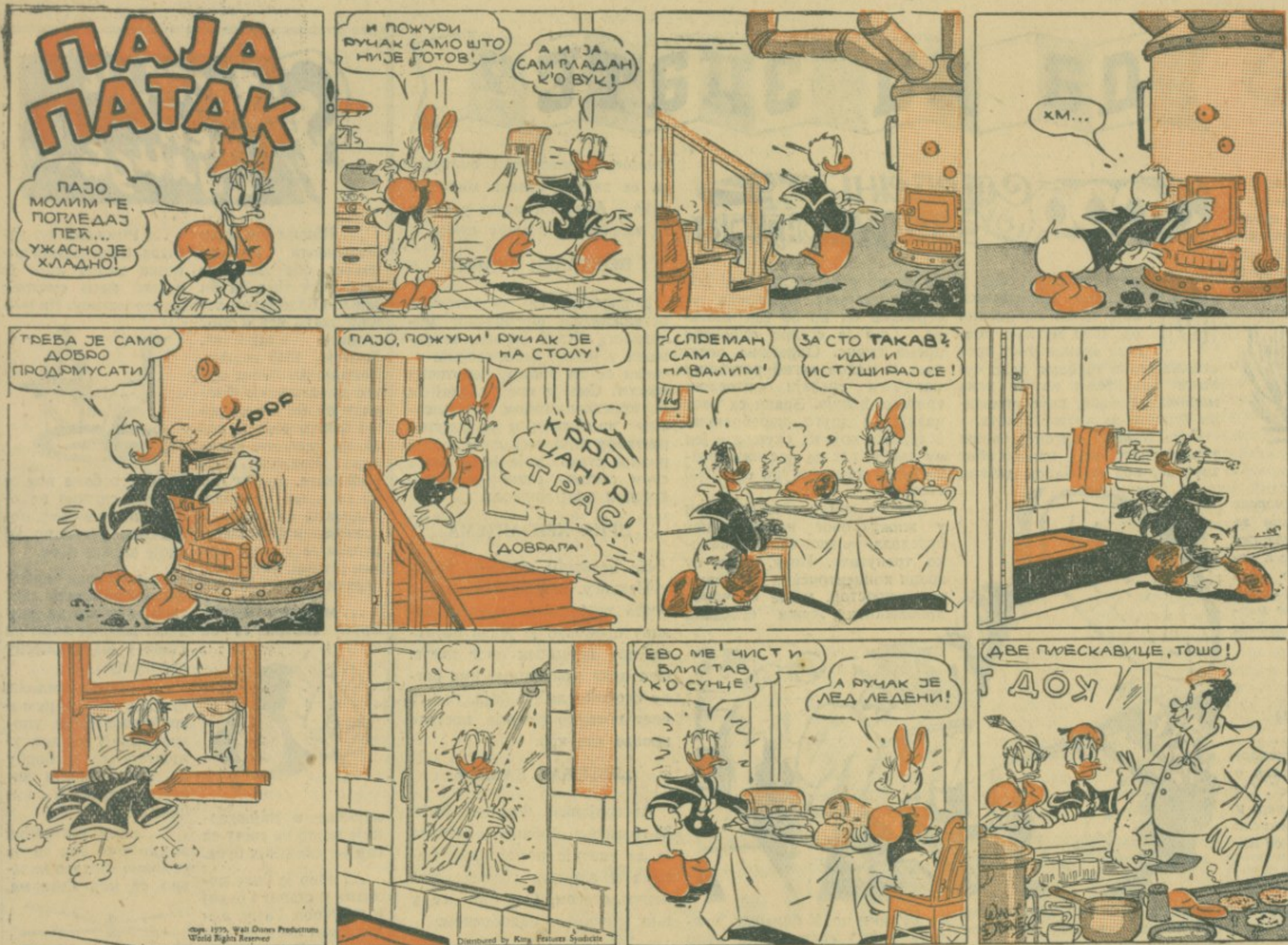
Усправно: 1) горостас, див; 2) један од најславнијих јунака у Тројанском рату; 3) слово латинице; 4) мера за површину (множ.); 5) личност из једне Шекспирове трагедије; 6) старо име брда на Криту на коме је, по митологији, одлази Зевс; 7) пропис, мерило; 8) женско божанство код старих Грка; 11) предмет слепог обожавања (множ.); 14) назив фудбалске репрезентације Италије; 16) без живота; 18) пропелер; 20) врста коњског хола; 23) кухињска потреба; 24) опасност, издвање опасности; 28) престоница једне суселне државе; 28) стари становник Јужне Немачке; 31) немачко презиме; 33) страна мушкег име; 35) ограда; 38) друга; 37) правца кретања реке; 40) скраћеница за ознаку важности рока.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) Сабо; 5) феникс; 7) сирак; 8) ет; 10) изум; 11) ски; 12) Лим; 13) квас; 14) ак; 15) Марна; 16) ананас; 18) Одак; 19) свеклар; 21) звер; 22) ат; 24) Рила; 25) аве; 26) ата; 27) Срем; 28) ка; 29) стена; 30) Цетина; 32) Јола.

Усправно: 1) сепум; 2) Анам; 3) бик; 4) О (токар) К (ешповани); 5) физика; 6) секаос; 7) сила; 9) Тиса; 11) сврака; 13) Катаки; 15) Малера; 17) новела; 19) свитак; 20) Рамена; 21) зрак; 23) тема; 25) авена; 27) стил; 29) сто; 31) еј.

Ква Ква!
УРЕЂУЈЕ Паја Патак

ОБЕЗБЕДИО СЕ
Паја: Данас сам покуповао сва јаја што су се могла наћи на пијаци и по радњама. Мики: Зашто, побозу?
Паја: Зар си заборавио да вечерас израм „Хамлета“?

ПЕРИНА СЛУЖБА
Олива: Пера је тражио службу пре неколико недеља. Шта ти сад ради?
Попај: Не ради ништа... Нашао је службу!

КОМПЛИМЕНТ
Белка: Како ти се допада мој шешир?
Пата: Диван је. Из године у годину стоји ти све боље.

ХОЋЕ ПЛАНЕТУ ПРЕМА ЦЕПУ
— Приђите, приђите! — виче човек пред једном шатром на вашару. — Кроз овај дурбин можете да видите Јупитер, највећу од свих планета, за свега 20 динара!
— А можете ли да ми покажете неку мању? — пита Шиља. — Неку, рецимо, за пет динара?

Који је одговор
шачан

ПАРИК је:
стари новац назив за занимаче игра тропско поврће

ПЛАЊАВА је:
врста покривача планински врх забавна игра висораван у Босни

МАТИЦА СРПСКА основана је:
1820
1826
1837
1848

ОМФАЛА је:
име врста ветра у нашем Приморју средоземна биљка лука на Блиском Истоку

ОДГОВОР:
ПАРИК је ерчка реч, а у српским изворима Средњег века то је синонимни назив за меропха, тј. за земљорадника који је подложен властели.

ПЛАЊАВА је планински врх у Словенији у Камнишким Алпима, око десет километара западно од места Луче (на Савињи). Плањава је величанствена плећата гора висока 2.392 метра. Диге се источно од Камнишког Седла и доста је приступачна.

МАТИЦА СРПСКА, књижевно друштво, основано је у Пешти 1826 године. Она је прихватила часопис „Летопис“, који је годину дана пре тога покренуо Ђорђе Магарацшевић. Забрањена је 1835, а 1836 поново потврђена. У Нови Сад се преселила 1863.

ОМФАЛА је лудска краљица. Она се по легенди удала за Херкула, пошто га је претходно нашла да преде крај њених ногу.

WALT DISNEY'S

СЕДАМ ПАТУЉАКА

и

ГУСАР

